

H R V A T S K I S A B O R
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/23-01/31
URBROJ: 6521-31-23-01
Zagreb, 15. ožujka 2023.

D.E.U. br. 23/004

**ODBOR ZA FINANCIJE I DRŽAVNI
PRORAČUN**
Predsjednica Grozdana Perić

Poštovana predsjednice Odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje na razmatranje Odboru za financije i državni proračun stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2023. godinu:

**Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br.
260/2012 i (EU) 2021/1230 u pogledu trenutačnih kreditnih transfera u eurima
COM (2022) 546**

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/23-07/15, URBROJ: 50301-21/22-23-2 na sjednici održanoj 24. siječnja 2023.

Predmetni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 26. listopada 2022., u sklopu cilja politike „Jačanje uloge eura“, te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim Vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 14. travnja 2023.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2022) 546
- COM (2022) 546
Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni uredaba (EU) br. 260/2012 i (EU) 2021/1230 u pogledu instant kreditnih transfera u eurima

Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Regulation (EU) No 260/2012 and (EU) 2021/1230 Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Regulation (EU) No 537/2014, as regards instant credit transfers in euro

Brojčana oznaka dokumenta: COM (2022) 546 final 2022/0341 (COD)

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo financija

Ustrojstvena jedinica: Sektor za bankarstvo, računovodstvo i reviziju

Druga tijela državne uprave, agencije i javne ustanove uključene u izradu Prijedloga okvirnog stajališta: Hrvatska narodna banka

Nadležna služba u MVEP:

Sektor za COREPER II, Služba za ekonomske i financijske poslove

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za financijske usluge i bankovnu uniju

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

U listopadu 2022. godine Europska komisija (dalje u tekstu: EK) objavila je Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 260/2012 i (EU) 2021/1230 u pogledu instant kreditnih transfera u eurima (dalje u tekstu: Prijedlog uredbe).

Instant plaćanja oblik su kreditnog transfera kojim se novčana sredstva u nekoliko sekundi prenose s platiteljeva računa na račun primatelja plaćanja, u bilo koje doba dana i svakog dana u godini. Po tome se instant plaćanja razlikuju od drugih kreditnih transfera, koje pružatelji platnih usluga obrađuju samo tijekom radnog vremena, a novčana sredstva knjiže se na račun primatelja najkasnije do kraja sljedećeg radnog dana.

Instant plaćanja velika su tehnološka inovacija u području plaćanja. Omogućuju oslobađanje novčanih sredstava zaključanih u financijskom sustavu te ih odmah stavljaju na raspolaganje krajnjim korisnicima (potrošačima i poduzetnicima u EU-u) za potrošnju i ulaganja. Instant plaćanja također nude mogućnosti bankama i poduzetnicima koja se bave financijskom tehnologijom (*fintechs*) da razviju nova rješenja za plaćanja u točkama interakcije na fizičkim

prodajnim mjestima ili transakcijama e-trgovine (npr. pomoću mobilnih aplikacija za plaćanje na pametnim telefonima). Takva bi rješenja pridonijela smanjenju trenutačno visoke razine koncentracije na tržištu točaka interakcije, posebno za prekogranična plaćanja.

Samo su pružatelji platnih usluga koji svojim klijentima nude uslugu kreditnog transfera u eurima dužni nuditi instant plaćanja u eurima. Uredba o SEPA-i¹ već isključuje platne transakcije između pružatelja platnih usluga i unutar njih, uključujući i njihove zastupnike ili podružnice za njihov vlastiti račun. Nadalje, institucije za platni promet i institucije za elektronički novac nisu uključene jer trenutačno, u skladu s *Direktivom o konačnosti namire*² (SFD), ne mogu sudjelovati u sustavima namire utvrđenima u spomenutoj direktivi, koja obuhvaća mnoge sustave namire u Europskoj uniji (dalje u tekstu: EU) koji se u velikoj mjeri upotrebljavaju za kreditne transfere i instant plaćanja. Međutim, u skladu s Prijedlogom uredbe institucije za platni promet i institucije za elektronički novac moći će nuditi instant plaćanja svojim korisnicima platnih usluga na dobrovoljnoj osnovi.

Ključni elementi Prijedloga uredbe:

Prijedlogom uredbe uvode se dodatne odredbe o instant plaćanjima u eurima i utvrđuje se koji pružatelji platnih usluga moraju poštovati te odredbe. Uvode se četiri nove definicije:

- instant kreditni transfer,
- sučelje korisnika platnih usluga,
- identifikacijska oznaka računa za plaćanje i
- osobe ili subjekti uvršteni na popis.

Postojeća definicija „platnog sustava za mala plaćanja” mijenja se kako bi odražavala različite načine namire platnih transakcija malih vrijednosti, uključujući namiru (po pojedinačnoj transakciji) i izvršenje instant plaćanja u stvarnom vremenu 24 sata na dan.

Obvezno pružanje instant kreditnih transfera u eurima (članak 5.a)

Pružatelji platnih usluga koji pružaju kreditne transfere u eurima morat će nuditi usluge slanja i primanja instant plaćanja u eurima. Za tu je uslugu utvrđen niz tehničkih specifikacija, među ostalim zahtjev za primanje naloga za plaćanje i dostupnost instant plaćanja u bilo koje doba dana i svakog dana u godini, bez mogućnosti određivanja krajnjeg roka ili ograničavanja obrade instant plaćanja samo na radne dane. Institucije za platni promet i institucije za elektronički novac isključene su iz ovog zahtjeva zbog svojeg ograničenog pristupa platnim sustavima.

Naknade za instant plaćanja (članak 5.b i izmjena Uredbe (EU) 2021/1230)

Naknade koje pružatelji platnih usluga naplaćuju za slanje ili primanje instant plaćanja u eurima ne bi smjele biti više od naknada koje taj pružatelj platnih usluga naplaćuje za slanje ili primanje

¹ Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009

² Direktiva 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira

ne-instant kreditnih transfera u eurima. Taj će se zahtjev primjenjivati na sve pružatelje platnih usluga koji nude instant plaćanja u eurima, uključujući one koji ih nisu obvezni nuditi (kao što su institucije za platni promet i institucije za elektronički novac). Sukladno Prijedlogu uredbe, navedeni zahtjev primjenjivat će se na pružatelje platnih usluga u euro-području 6 mjeseci nakon stupanja na snagu uredbe, a na pružatelje platnih usluga izvan euro-područja 30 mjeseci nakon njezina stupanja na snagu.

Primjena Uredbe (EU) 2021/1230 o prekograničnim plaćanjima³ mogla bi dovesti do većih naknada nego što se Prijedlogom uredbe propisuje za određene transakcije instant plaćanja u eurima, odnosno za prekogranična instant plaćanja u eurima koje izvršava pružatelj platnih usluga koji se nalazi u državi članici (dalje u tekstu: DČ) izvan euro-područja.

Pri određivanju cijena prekograničnih instant plaćanja u eurima pružatelj platnih usluga koji se nalazi izvan euro-područja bio bi obavezan, u skladu s Prijedlogom uredbe, naplaćivati istu ili manju naknadu za ne-instant prekogranične kreditne transfere u eurima, dok bi, u skladu s Uredbom (EU) 2021/1230 o prekograničnim plaćanjima, trebao naplaćivati istu naknadu kao i za domaća instant plaćanja u nacionalnoj valuti. Međutim, pružatelj platnih usluga ne bi mogao poštovati oba zahtjeva ako trenutačno primjenjuje više naknade za domaća instant plaćanja u nacionalnoj valuti nego za prekogranične ne-instant kreditne transfere u eurima.

Kako bi se korisnike platnih usluga u potpunosti usmjerilo na instant plaćanja u eurima, Uredba (EU) 2021/1230 o prekograničnim plaćanjima izmjenjuje se tako da se cijena prekograničnih instant plaćanja u eurima određuje na istu ili nižu razinu od odgovarajućeg redovnog prekograničnog kreditnog transfera u eurima, čak i ako to znači da cijena za takva prekogranična instant plaćanja u eurima nije jednaka cijeni za odgovarajuća domaća instant plaćanja u nacionalnoj valuti.

Nepodudarnosti između imena primatelja plaćanja i identifikacijske oznake njegova računa za plaćanje (članak 5.c)

Svi pružatelji platnih usluga koji nude uslugu slanja instant plaćanja u eurima (pa i oni koji ih nisu obvezni nuditi) dužni su svojim korisnicima platnih usluga pružiti uslugu provjere podudara li se IBAN primatelja plaćanja s njegovim imenom i obavješćivanja tih korisnika platnih usluga o svim otkrivenim nepodudarnostima. Obavijestiti ih se mora prije nego što platitelj finalizira nalog za instant plaćanje, a pružatelj platnih usluga ga izvrši. Korisnik i dalje može u svakom slučaju odlučiti hoće li podnijeti nalog za instant plaćanje.

Činjenica da je korisnik koristio tu uslugu ne utječe na odgovornost pružatelja platnih usluga za neizvršenje, neispravno izvršenje ili kasno izvršenje instant plaćanja, kako je utvrđeno u člancima 88. i 89. Druge direktive o platnim uslugama⁴.

³ Uredba (EU) 2021/1230 Europskog parlamenta i Vijeća 14. srpnja 2021. o prekograničnim plaćanjima u Uniji

⁴ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (Tekst značajan za EGP)

Pružatelji platnih usluga trebali bi obavijestiti korisnike platnih usluga o svim otkrivenim nepodudarnostima između imena primatelja plaćanja i identifikacijske oznake njegova računa za plaćanje, kako ih je dostavio platitelj, za nacionalne i prekogranične instant kreditne transfere u eurima. Prijedlog uredbe ne sprečava pružatelje platnih usluga da takvu uslugu nude i za druge vrste kreditnih transfera, a ne samo za instant.

Pružatelji platnih usluga mogu naplaćivati naknadu za korištenje takve usluge, a korisnici platnih usluga nisu je obvezni koristiti.

Taj zahtjev primjenjivat će se na pružatelje platnih usluga u euro-području 12 mjeseci nakon stupanja na snagu uredbe, a na pružatelje platnih usluga izvan euro-područja 36 mjeseci nakon njezina stupanja na snagu. Ti rokovi u potpunosti su usklađeni s datumima za uvođenje obveze pružanja usluge slanja instant plaćanja u eurima.

Provjera instant plaćanja s obzirom na sankcije EU-a (članak 5.d)

Pružatelji platnih usluga moraju usklađeno postupati kako bi se sankcije EU-a mogle primjenjivati bez udvostručavanja, neučinkovitosti i posljedičnih problema koji bi mogli nastati kad pružatelji platnih usluga primjenjuju različite postupke provjere. Usklađeno postupanje odnosi se na posebne vrste sankcija koje se primjenjuju na pojedine osobe i subjekte, tj. zahtjev da se zamrzava imovina takvih osoba i subjekata te da im se ne stavljaju na raspolaganje financijska sredstva ili gospodarski izvori. Službe EK vode konsolidirani popis takvih osoba i subjekata.

Pružatelji platnih usluga dužni su barem jednom dnevno provjeriti jesu li njihovi klijenti uvršteni na popis osoba ili subjekata na koje se primjenjuju sankcije EU-a, a u svakom slučaju odmah nakon stupanja na snagu novih ili izmijenjenih uvrštenja na popis.

Usklađeno postupanje pružateljima platnih usluga pruža potrebnu pravnu sigurnost i tako otklanja probleme koji sprečavaju učinkovito izvršenje instant plaćanja u eurima, a da se ne ugrozi ukupna učinkovitost provjere sankcija.

Ako pružatelj platnih usluga platitelja ili primatelja plaćanja ne izvrši potrebnu provjeru i naknadno sudjeluje u izvršenju instant plaćanja za platitelja ili primatelja plaćanja na kojeg se primjenjuju sankcije EU-a, taj je pružatelj platnih usluga odgovoran za svaku financijsku štetu nanесenu drugom pružatelju platnih usluga uključenom u instant plaćanje koja proizlazi iz sankcija izrečenih u skladu s propisima o sankcijama EU-a. Taj će se zahtjev primjenjivati na sve pružatelje platnih usluga obuhvaćene člankom 5.d 6 mjeseci nakon stupanja na snagu uredbe.

Sankcije (članak 11.)

DČ nadležne su za izricanje sankcija zbog neusklađenosti pružatelja platnih usluga s pravnim zahtjevima iz Prijedloga uredbe. Sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Minimalni iznosi sankcija koje nacionalna tijela mogu izreći zbog nepoštovanja obveza u pogledu sankcija EU-a utvrđene su u novom članku 11. stavku 1.b Uredbe o SEPA-i. DČ moraju obavijestiti EK o sankcijama koje se primjenjuju u njihovoj jurisdikciji.

Razlozi za donošenje i pozadina zakonodavnog akta:

U EU već postoji struktura za instant plaćanja u eurima. Obuhvaća nekoliko platnih sustava koji nude trenutačnu namiru, kao i shemu za instant kreditne transfere jedinstvenog područja plaćanja u eurima (dalje u tekstu: SEPA) (shema SCT Inst.) koju je u studenom 2017. godine pokrenulo Europsko platno vijeće.

Međutim, sporo uvođenje i slaba prihvaćenost instant plaćanja otežavaju potrošačima i poduzetnicima u EU da ostvare njihovu znatnu potencijalnu korist. Krajem 2021. godine instant plaćanja činila su samo 11% kreditnih transfera u eurima izvršenih u EU.

U svojoj Komunikaciji od 5. prosinca 2018. godine „*Prema snažnijoj međunarodnoj ulozi eura*“ EK je podržala potpuno integrirano tržište instant plaćanja u EU kako bi se smanjili rizici i ranjivosti plaćanja malih vrijednosti te povećala autonomija postojećih rješenja za plaćanje.

U svojoj Komunikaciji od 24. rujna 2020. godine „*Strategija za plaćanje malih vrijednosti u EU*“ EK je najavila da će, ako to bude primjereno, donijeti zakonodavni prijedlog kojim će se pružatelje platnih usluga u EU obvezati da do kraja 2021. godine nude instant plaćanja u eurima. Vijeće EU je u svojim zaključcima od 22. ožujka 2021. godine istaknulo da je cilj strategije za plaćanje malih vrijednosti promicanje raširene upotrebe instant plaćanja.

Nadalje, u svojoj komunikaciji od 20. siječnja 2021. godine naslovljenoj „*Europski gospodarski i financijski sustav: poticanje otvorenosti, snage i otpornosti*“ EK je ponovno istaknula da su strategija za plaćanje malih vrijednosti i digitalne inovacije u financijskom sektoru važne za jačanje jedinstvenog tržišta financijskih usluga, čime se podržava otvorena strateška autonomija u makroekonomskom i financijskom području. Stoga je EK u svoj program rada za 2022. godinu uključila zakonodavnu inicijativu o instant plaćanjima.

Vijeće EU se u svojim zaključcima od 5. travnja 2022. godine osvrnulo na namjeru EK da predstavi zakonodavnu inicijativu o instant plaćanjima, pri čemu je podsjetilo na cilj poticanja razvoja konkurentnih domaćih i paneuropskih platnih rješenja te naglasilo važnost utvrđivanja i učinkovite provedbe okvira za neovisno, učinkovito, funkcionalno, otvoreno i autonomno europsko platno područje.

Univerzalna dostupnost instant plaćanja u eurima nužna je za SEPA-ino ažuriranje i modernizaciju. SEPA omogućuje europskim potrošačima, poduzetnicima i javnim upravama da izvršavaju i primaju prekogranična plaćanja u eurima jednako lako kao domaća plaćanja te omogućuju javnosti da putem svojih postojećih računa u matičnoj DČ primaju plaću ili plaćaju račune između različitih DČ. Projekt SEPA pokrenut je 2002. godine uz potporu EK, što je potaknulo europsku bankarsku industriju da osnuje Europsko platno vijeće koje se, na zahtjev EK i Europske središnje banke, obvezalo da će u bliskom dijalogu sa svim dionicima (uključujući trgovce i potrošače) razviti usklađena pravila i postupke za izvršenje plaćanja u eurima. Shema SEPA za kreditne transfere u eurima pokrenuta je 2008. godine, a za izravna

terećenja unutar SEPA-e 2009. godine. Uredbom o SEPA-i iz 2012. te su dvije sheme efektivno postale obvezne za plaćanje u eurima. Shema SCT Inst pokrenuta je 2017. godine.

Dva pravna akta EU-a na području platnog prometa, *Druga direktiva o platnim uslugama* (dalje u tekstu: PSD2) iz 2015. godine i *Uredba (EU) 2021/1230 o prekograničnim plaćanjima*, već se primjenjuju na instant plaćanja te će se nastaviti primjenjivati nakon stupanja na snagu uredbe.

U PSD2 utvrđuju se pravila i obveze pružatelja platnih usluga te prava potrošača za mnoge vrste plaćanja koja su učestala u EU, uključujući kreditne transfere. Ta se direktiva trenutačno preispituje, a u eventualnim prijedlozima izmjena u cijelosti će se uzeti u obzir Prijedlog uredbe. Uredbom (EU) 2021/1230 o prekograničnim plaćanjima zahtijeva se da se za prekogranična plaćanja u eurima naplaćuje ista cijena kao i za domaća plaćanja iste vrste u nacionalnoj valuti (uključujući kreditne transfere, a stoga i instant plaćanja) koja obrađuje isti pružatelj platnih usluga. Kada pružaju instant plaćanja, kao i kod svih drugih vrsta plaćanja, pružatelji platnih usluga moraju osigurati odgovarajuće alate za sprečavanje prijevara, pranja novca i financiranja terorizma koji djeluju u stvarnom vremenu i potpuno su usklađeni s postojećim zakonodavstvom EU-a. Ova zakonodavna inicijativa ne utječe na pouzdanost provjera za potrebe sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Status dokumenta:

EK objavila je Prijedlog uredbe 26. listopada 2022. Do sada su održana dva sastanka Radne skupine za financijske usluge i bankovnu uniju Vijeća EU.

Stajalište RH – ključni elementi:

Republika Hrvatska (dalje u tekstu: RH) načelno podržava Prijedlog uredbe kojom se osigurava brži i tehnološki napredniji transfer eurskih sredstava unutar EU.

Također, RH smatra da je od iznimne važnosti omogućiti dovoljno prijelazno razdoblje za provedbu predloženih promjena kako bi se svi dionici prilagodili na nove okolnosti, ali i kako bi se donijeli propisi koji će omogućiti provedbu Prijedloga uredbe.

Trenutno stanje u RH:

Nacionalni instant kreditni transferi u kunama izvršavali su se od 29. listopada 2020. godine preko NKSInst platnog sustava kojemu je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za rad u veljači 2020. godine. Od 1. siječnja 2023. nacionalni instant kreditni transferi provode se u eurima preko EuroNKSInst platnog sustava. Upravitelj EuroNKSInst platnog sustava je Financijska agencija. Trenutno u EuroNKSInst platnom sustavu sudjeluje sedam banaka što predstavlja približno 90% svih računa potrošača i 60% svih računa poslovnih subjekata u RH. U odnosu na broj i vrijednost redovnih kreditnih transfera koji se izvršavaju u RH, udio instant

kreditnih transfera koji se provode preko EuroNKSInst platnog sustava iznosi oko 0,2% od ukupnog broja i 0,1% od ukupne vrijednosti svih kreditnih transfera u RH.

EuroNKSInst je usklađen s pravilima sheme SCT Inst te omogućuje izvršenje platnih transakcija 24 sata dnevno, 7 dana u tjednu, 365 dana u godini (24/7/365), a maksimalni iznos pojedine trenutačne platne transakcije određen je u iznosu od 100.000 eura. Uslugu izvršenja instant kreditnih transfera mogu koristiti klijenti onih banaka koje su sudionice EuroNKSInst platnog sustava, i to različitim kanalima plaćanja (mobilnim i internetskim bankarstvom). Od 1. srpnja 2023. godine biti će omogućeno i prekogranično plaćanje instant kreditnim transferom u eurima.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

- za potrebe usluge provjere podudarnosti IBAN-a primatelja plaćanja s njegovim imenom bit će potrebno donijeti rješenje koje će omogućavati provođenje takve provjere za sve račune za plaćanje na području EU-a. S obzirom da se radi o kompleksnom rješenju koje treba funkcionirati na nacionalnoj i prekograničnoj razini, podržavamo da se pitanje rješenja za ovu uslugu uredi na razini EU-a u okviru posebnog propisa poput regulatornih tehničkih standarda;

- donošenje rješenja za uslugu provjere podudarnosti IBAN-a je kompleksan zahtjev koji će zahtijevati puno duže vrijeme za provedbu od roka predviđenog u Prijedlogu uredbe, pa smatramo da je od iznimne važnosti da se predvidi dovoljno dug rok za njegovu primjenu;

- ne podržavamo mogućnost da pružatelji platnih usluga mogu naplaćivati naknadu za korištenje usluge provjere podudarnosti IBAN-a s imenom primatelja plaćanja jer bi to moglo utjecati na odluku korisnika platnih usluga da ne koriste ovu uslugu, što bi bilo u suprotnosti s osnovnim ciljevima te usluge kao što je zaštita potrošača i sprječavanje prijevara, odnosno moglo bi imati neželjene posljedice u odnosu na sigurnost instant plaćanja. S tim u vezi, predlažemo da jednom kad se donese rješenje za provjeru podudarnosti IBAN-a ta usluga bude obvezna i besplatna za sve korisnike platnih usluga;

- smatramo da je pitanje provjere instant plaćanja s obzirom na sankcije EU-a od iznimne važnosti. S obzirom da se radi o izrazito kompleksnom pitanju te da je najavljeno da će se o tome u okviru pregovora o Prijedlogu uredbe održati zaseban sastanak na kojem će sudjelovati posebni stručnjaci relevantnog područja svake DČ, ovoj temi treba posvetiti posebnu pozornost, što uključuje i pitanje kazni koje su predviđene u Prijedlogu uredbe za prekršaje odredbi o sankcijama i

- rok od 4 mjeseca koji je predviđen u Prijedlogu uredbe za donošenje prekršajnih odredbi u nacionalnim zakonodavstvima je prekratak za donošenje zakona o provedbi Prijedloga uredbe pa se predlaže odrediti duži rok koji uzima u obzir vrijeme potrebno za provođenje zakonodavnog postupka.

Stajališta DČ i EK:

Stajalište EK

EK ističe da su instant plaćanja iznimno važna za konkurentnost, otvorenu strategiju i strategiju malih plaćanja. Također, EK ističe dva ključna razloga za donošenje Prijedloga uredbe.

Prvi razlog je da je trenutačno na razini EU-a udio instant plaćanja u ukupnim prijenosima svega 13% što je vrlo malo i nedovoljno za ostvarivanje pozitivnih učinaka.

Drugi razlog je taj da samo 2/3 pružatelja platnih usluga ima mogućnost ponuditi i prihvatiti instant plaćanja što nije dostatno da bi se instant plaćanja provodila u praksi (stvarajući dodatne pozitivne učinke).

Prijedlog uredbe usmjeren je na ubrzavanje primjene instant plaćanja u EU-u. Korištenjem instant plaćanja novčana sredstva odmah se polažu na račun primatelja i postaju dostupna za korištenje. Time će korisnici izbjeći kazne za zakašnjela plaćanja te će bolje upravljati svojim proračunima. Također, poduzetnici će bolje upravljati novčanim tokom, a tijela javne vlasti fiskalnim prihodima. Provjera IBAN-a smanjit će broj prijevara, a instant plaćanja predstavljaju dobru osnovu za daljnje inovacije u području financijskih usluga.

Stajališta DČ

DČ u načelu podržavaju Prijedlog uredbe, no izražavaju zabrinutost u vezi pojedinih odredbi.

Ističu kako su inicijalni rokovi za sve planirane radnje preambiciozni. DČ smatraju da su predviđeni rokovi vezani za primanje (6 mjeseci) i slanje (12 mjeseci) instant kreditnih transfera za DČ unutar euro-područja prekratki. Smatraju da bi se trebalo pružateljima platnih usluga omogućiti dovoljno vremena za provedbu svih potrebnih aktivnosti. BE, MT i DE predlažu da se rokovi produlje za 6 mjeseci, IE predlaže rokove od 12 mjeseci za primanje odnosno 18 mjeseci za slanje. LU i PT smatraju da bi rokovi trebali biti jedinstveni i duži dok SI predlaže 12 mjeseci za primanje, a 24 mjeseca za slanje.

U pogledu definicija, DČ smatraju da iste trebaju biti usklađene s PSD2. DČ smatraju da je Prijedlog uredbe nedosljedan te da veza između Prijedloga uredbe i PSD2 nije jasno uređena. (primjerice vrijeme primitka naloga za plaćanje definirano je drugačije u odnosu na PSD2). Također ističu da je potrebno u tekstu Prijedloga uredbe (definicija instant kreditnog transfera) jasno urediti kada počinje i kada završava rok od 10 sekundi (brzina izvršenja instant plaćanja) te kako se tumači situacija u kojoj je instant plaćanje izvršeno primjerice u roku od 20 sekundi.

DČ također smatraju da mora postojati razlika između elektroničkih instant kreditnih transfera i ostalih plaćanja (telefonski i papirnati nalozi) s obzirom da je njihovo zadavanje ograničeno na radne dane.

S obzirom da su institucije za platni promet i institucije za elektronički novac isključene iz Prijedloga uredbe zbog ograničenog pristupa platnim sustavima, pojedine DČ (NL, BE, FR i PT) smatraju da se na iste trebaju primjenjivati odredbe Prijedloga uredbe ako nude instant kreditni transfer.

Vežano za uslugu provjere podudara li se IBAN primatelja plaćanja s njegovim imenom DČ (BE, FR, LV i PT) ističu da bi navedena usluga trebala biti besplatna te da se provjera IBAN-a s imenom ne bi trebala smatrati dijelom izvršenja transakcije. PT smatra da korištenje imena primatelja plaćanja za provjeru podudaranosti s IBAN-on nije najbolje rješenje, jer je teško postići potpunu usklađenost te poziva da se razmotre druga rješenja, primjerice broj poreznog obveznika za poslovne subjekte.

Prijedlog uredbe uvodi specifičan režim za obvezu provjere sankcija za instant kreditne transfere. S obzirom na osjetljivost teme i na to da su brojne DČ (NL, AT, EE, LV, IT i LT) izrazile zabrinutost u vezi obveze provjere sankcija predloženo je da se održi zasebna rasprava na ovu temi. Pojedine DČ (FR, LV, LT, MT i EE) ističu da bi obveza provjere sankcija trebala uzeti u obzir i nacionalne liste.

Sporna/otvorena pitanja za DČ i EK:

Sporna/otvorena pitanja u vezi Prijedloga uredbe iznesena su u prethodnom dijelu stajališta.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK:

Preliminarni stav RH o spornim/otvorenim pitanjima izražen je u prethodnim cjelinama.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja zakonodavnog akta:

Bit će potrebno izmijeniti Zakon o platnom prometu („Narodne novine“, br. 66/18. i 114/22.) i Zakon o provedbi uredbi Europske unije iz područja platnog prometa (Narodne novine, br. 50/16. i 16/20.).

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Ne očekuje se da će Prijedlog uredbe utjecati na proračun RH.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 26.10.2022.
COM(2022) 546 final

2022/0341 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni uredaba (EU) br. 260/2012 i (EU) 2021/1230 u pogledu trenutanih kreditnih
transfera u eurima**

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2022) 546 final} - {SWD(2022) 546 final} - {SWD(2022) 547 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Trenutačna plaćanja oblik su kreditnog transfera kojim se novčana sredstva u nekoliko sekundi prenose s platiteljeva računa na račun primatelja plaćanja, u bilo koje doba dana i svakog dana u godini. Po tome se trenutačna plaćanja razlikuju od drugih kreditnih transfera, koje pružatelji platnih usluga¹ obrađuju samo tijekom radnog vremena, a novčana sredstva knjiže se na račun primatelja tek do kraja sljedećeg radnog dana.

Trenutačna plaćanja velika su tehnološka inovacija u području plaćanja. Omogućuju oslobađanje novčanih sredstava zaključanih u financijskom sustavu te ih odmah stavljaju na raspolaganje krajnjim korisnicima (potrošačima i poduzećima u EU-u) za potrošnju i ulaganja. Trenutačna plaćanja također nude mogućnosti bankama i poduzećima koja se bave financijskom tehnologijom (*fintechs*) da razviju nova rješenja za plaćanja u točkama interakcije na fizičkim prodajnim mjestima ili u transakcijama e-trgovine (npr. s pomoću mobilnih aplikacija za plaćanje na pametnim telefonima). Takva bi rješenja pridonijela smanjenju trenutačno visoke razine koncentracije na tržištu točaka interakcije, posebno za prekogranična plaćanja.

U Uniji već postoji struktura za trenutačna plaćanja u eurima. Obuhvaća nekoliko platnih sustava koji nude trenutačnu namiru, kao i shemu za trenutačne kreditne transfere jedinstvenog područja plaćanja u eurima (SEPA) (shema SCT Inst.) koju je u studenome 2017. pokrenulo Europsko platno vijeće².

Međutim, sporo uvođenje i slaba prihvaćenost trenutačnih plaćanja otežavaju potrošačima i poduzećima u Uniji da ostvare njihovu znatnu potencijalnu korist. Krajem 2021. trenutačna plaćanja činila su samo 11 % kreditnih transfera u eurima izvršenih u Uniji³. Obrazloženje je navedeno u procjeni učinka priloženoj ovom Prijedlogu (vidjeti u nastavku).

U svojoj Komunikaciji od 5. prosinca 2018. „Prema snažnijoj međunarodnoj ulozi eura”⁴ Komisija je podržala potpuno integrirano tržište trenutačnih plaćanja u Uniji kako bi se smanjili rizici i ranjivosti plaćanja malih vrijednosti te povećala autonomija postojećih rješenja za plaćanje. U svojoj Komunikaciji od 24. rujna 2020. „Strategija za plaćanja malih vrijednosti za EU”⁵ Komisija je najavila da će, ako to bude primjereno, donijeti zakonodavni prijedlog kojim će se pružatelje platnih usluga u Uniji obvezati da do kraja 2021. nude trenutačna plaćanja u eurima. Vijeće je u svojim zaključcima od 22. ožujka 2021.⁶ istaknulo da je cilj strategije za plaćanja malih vrijednosti promicanje raširene upotrebe trenutačnih plaćanja. Nadalje, u svojoj Komunikaciji od 20. siječnja 2021. naslovljenoj „Europski

---

¹ Pružatelj platnih usluga definiran je u Prilogu I. Direktivi 2015/2366 (Druga direktiva o platnim uslugama) i, među ostalim, obuhvaća kreditne institucije, institucije za platni promet ili institucije za elektronički novac.

² Europsko platno vijeće je privatnopravno udruženje pružatelja platnih usluga osnovano 2002., koje djeluje kao tijelo za donošenje odluka i koordinaciju u europskom sektoru platnog prometa čija je glavna zadaća razvoj jedinstvenog područja plaćanja u eurima.

³ Izvor: Europsko platno vijeće.

⁴ COM(2018) 796 final, 5. prosinca 2018.

⁵ COM(2020) 592 final, 24. rujna 2020.

⁶ 7225/21.

gospodarski i financijski sustav: poticanje otvorenosti, snage i otpornosti”⁷ Komisija je ponovno istaknula da su strategija za plaćanja malih vrijednosti i digitalne inovacije u financijskom sektoru važne za jačanje jedinstvenog tržišta financijskih usluga, čime se podržava otvorena strateška autonomija u makroekonomskom i financijskom području. Stoga je Komisija je u svoj program rada za 2022. uključila inicijativu o trenutačnim plaćanjima⁸.

Vijeće se u svojim zaključcima od 5. travnja 2022.⁹ osvrnulo na namjeru Komisije da predstavi zakonodavnu inicijativu o trenutačnim plaćanjima, pri čemu je podsjetilo na cilj poticanja razvoja konkurentnih domaćih i paneuropskih platnih rješenja te naglasilo važnost utvrđivanja i učinkovite provedbe okvira za neovisno, učinkovito, funkcionalno, otvoreno i autonomno europsko platno područje.

- **Usklađenost s postojećim odredbama politike**

Univerzalna dostupnost trenutačnih plaćanja u eurima nužna je za SEPA-ino ažuriranje i modernizaciju. SEPA omogućuje europskim potrošačima, poduzećima i javnim upravama da izvršavaju i primaju prekogranična plaćanja u eurima jednako lako kao domaća plaćanja te omogućuje javnosti da putem svojih postojećih računa u matičnoj državi članici primaju plaću ili plaćaju račune između različitih država članica. Projekt SEPA pokrenut je 2002. uz potporu Komisije, što je potaknulo europsku bankarsku industriju da osnuje Europsko platno vijeće koje se, na zahtjev Komisije i Europske središnje banke (ESB), obvezalo da će u bliskom dijalogu sa svim dionicima (uključujući trgovce i potrošače) razviti usklađena pravila i postupke za izvršenje plaćanja u eurima. Shema SEPA za kreditne transfere u eurima pokrenuta je 2008., a za izravna terećenja unutar SEPA-e 2009. Uredbom o SEPA-i iz 2012.¹⁰ te su dvije sheme efektivno postale obvezne za plaćanja u eurima. Shema SCT Inst. pokrenuta je 2017.

Dva pravna akta EU-a u području platnog prometa, Direktiva iz 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu (Druga direktiva o platnim uslugama)¹¹ i Uredba o prekograničnim plaćanjima¹², već se primjenjuju na trenutačna plaćanja i nastaviti će se primjenjivati nakon stupanja na snagu ovog Prijedloga. Drugom direktivom o platnim uslugama utvrđuju se pravila i obveze pružatelja platnih usluga te prava potrošača za mnoge vrste plaćanja koja su učestala u Uniji, uključujući kreditne transfere. Ta se direktiva trenutačno preispituje, a u eventualnim prijedlozima izmjena u cijelosti će se uzeti obzir ovaj Prijedlog. Uredbom o prekograničnim plaćanjima zahtijeva se da se za prekogranična plaćanja u eurima naplaćuje ista cijena kao i za domaća plaćanja iste vrste u nacionalnoj valuti (uključujući kreditne transfere, a stoga i trenutačna plaćanja) koja obrađuje isti pružatelj platnih usluga (vidjeti u nastavku za dodatno objašnjenje odnosa Uredbe o prekograničnim plaćanjima s ovim Prijedlogom).

Kada pružaju trenutačna plaćanja, kao i kod svih drugih vrsta plaćanja, pružatelji platnih usluga moraju osigurati odgovarajuće alate za sprečavanje prijevара, pranja novca i financiranja terorizma koji djeluju u stvarnom vremenu i potpuno su usklađeni s postojećim

---

⁷ COM(2021) 32 final, 19. siječnja 2021.

⁸ COM(2021) 645 final, 19. listopada 2021.

⁹ 6301/22.

¹⁰ Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima.

¹¹ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu.

¹² Uredba (EU) 2021/1230 Europskog parlamenta i Vijeća 14. srpnja 2021. o prekograničnim plaćanjima u Uniji (kodificirani tekst).

zakonodavstvom EU-a. Ova inicijativa ne utječe na pouzdanost provjera za potrebe sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma. Konkretno, brzina izvršenja trenutanih plaćanja, za manje od 10 sekundi, nipošto ne utječe na obvezu subjekata da provode provjere u svrhu sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma i da, prema potrebi, podnose izvješća o sumnjivim transakcijama. To su obično zahtjevi koji se naknadno ispunjavaju, za razliku od obveze provjere sankcija koja se mora provesti prije izvršenja transakcije (odnosno u roku od 10 sekundi za trenutna plaćanja) i stoga je obuhvaćena ovim Prijedlogom. Osim toga, ovaj Prijedlog ni na koji način ne utječe ni na učinkovitost i pravodobnost ispitivanja koje financijsko-obavještajne jedinice provode u pogledu tih izvješća o sumnjivim transakcijama.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike EU-a**

Inicijativa je u potpunosti u skladu s drugim inicijativama Komisije utvrđenima u Komisijinoj strategiji za digitalne financije za EU¹³, donesenoj zajedno sa strategijom za plaćanja malih vrijednosti, čiji je cilj promicanje digitalne transformacije financija i gospodarstva EU-a te otklanjanje fragmentacije jedinstvenog digitalnog tržišta.

U cijelosti je u skladu i s Komunikacijom Komisije „Prema snažnijoj međunarodnoj ulozi eura”¹⁴, u kojoj je Komisija podržala potpuno integrirani sustav trenutanih plaćanja u Uniji kako bi se smanjili rizici i ranjivosti sustava plaćanja malih vrijednosti te povećala autonomija postojećih rješenja za plaćanje. U skladu je i s Komunikacijom Komisije iz 2021. „Europski gospodarski i financijski sustav: poticanje otvorenosti, snage i otpornosti”¹⁵, u kojoj je ponovno istaknuto da su strategija za plaćanja malih vrijednosti i digitalne inovacije u financijskom sektoru važne za jačanje jedinstvenog tržišta financijskih usluga. U toj je komunikaciji potvrđeno da će službe Komisije i ESB-a zajednički na tehničkoj razini preispitati brojna politička, pravna i tehnička pitanja povezana s mogućim uvođenjem digitalnog eura, uzimajući u obzir svoje ovlasti predviđene Ugovorima EU-a. Zakonodavna inicijativa o digitalnom euru uključena je i u program rada Komisije za 2023.

Potpuno uvođenje trenutanih plaćanja jedan je od glavnih elemenata strategije za plaćanja malih vrijednosti¹⁶ ESB-a, koji pruža i uslugu namire trenutanih plaćanja u sustavu TARGET (TIPS). Stoga se može pozvati ESB da donese mišljenje o ovom Prijedlogu.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Primjerena pravna osnova je članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se europskim institucijama povjerava utvrđivanje odredaba za uspostavu jedinstvenog tržišta i osiguravanje njegova pravilnog funkcioniranja u skladu s člankom 26. UFEU-a. To je pravna osnova koja se upotrebljava za postojeće zakonodavstvo EU-a u području platnog prometa, kao što su Uredba o SEPA-i, Druga direktiva o platnim uslugama i Uredba o prekograničnim plaćanjima.

---

¹³ COM(2020) 591 final, 24. rujna 2020.

¹⁴ COM(2018) 796 final, 5. prosinca 2018.

¹⁵ COM(2021) 32 final, 19. siječnja 2021.

¹⁶ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.eurosystemretailpaymentsstrategy~5a74eb9ac1.en.pdf>

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Samo se mjerama EU-a može zahtijevati da svi relevantni pružatelji platnih usluga u Uniji pružaju uslugu slanja i primanja prekograničnih trenutanih plaćanja. Države članice ne mogu same donijeti usklađena pravila na razini EU-a o prekograničnim trenutanim plaćanjima, bilo da je riječ o provjeri sankcija ili zaštiti platitelja u slučaju prijevare ili pogrešaka. Osim toga, SEPA za netrenutačne kreditne transfere i izravna terećenja uspostavljena je uredbom EU-a, a ovim se Prijedlogom dodatno razvija.

- **Proporcionalnost**

Samo su pružatelji platnih usluga koji svojim klijentima nude uslugu kreditnog transfera u eurima dužni nuditi trenutna plaćanja u eurima. Uredba o SEPA-i već isključuje platne transakcije između pružatelja platnih usluga i unutar njih, uključujući i njihove zastupnike ili podružnice, za njihov vlastiti račun. Nadalje, institucije za platni promet¹⁷ i institucije za elektronički novac¹⁸ nisu uključene jer trenutno, u skladu s Direktivom o konačnosti namire (SFD)¹⁹, ne mogu sudjelovati u sustavima namire utvrđenima u toj direktivi, koja obuhvaća mnoge sustave namire u Uniji koji se u velikoj mjeri upotrebljavaju za kreditne transfere i trenutna plaćanja. To se može ponovno razmotriti s obzirom na buduće izmjene SFD-a nakon njegova preispitivanja. Međutim, u skladu s ovim Prijedlogom institucije za platni promet i institucije za elektronički novac moći će nuditi intelektualne usluge svojim korisnicima platnih usluga na dobrovoljnoj osnovi. Prijedlogom se predviđaju i postupni rokovi za uvođenje usluga primanja i slanja trenutanih plaćanja te za pružatelje platnih usluga unutar i izvan europodručja.

- **Odabir instrumenta**

Budući da se Uredbom o SEPA-i utvrđuju tehnički i poslovni zahtjevi za sve kreditne transfere u eurima i da su trenutna plaćanja u eurima nova kategorija kreditnih transfera u eurima, primjereno je ovim Prijedlogom izmijeniti tu uredbu.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Komisija je 23. studenoga 2017. predstavila izvješće o funkcioniranju Uredbe o SEPA-i²⁰ u skladu s njezinim člankom 15. U izvješću je zaključeno da se Uredba o SEPA-i općenito ispravno primjenjuje u EU-u i da nisu potrebni zakonodavni prijedlozi o daljnjem djelovanju.

Međutim, budući da trenutna plaćanja nisu postojala kad je 2012. donesena Uredba o SEPA-i, ona ne sadržava posebne odredbe o toj novoj kategoriji kreditnih transfera u eurima. Dodavanje posebnih odredbi o trenutnim plaćanjima u eurima u Uredbu o SEPA-i odražava modernizaciju tehnologija za kreditne transfere u eurima, kojima se omogućuje njihova trenutna obrada.

---

¹⁷ Kako su definirane u članku 4. točki 4. Druge direktive o platnim uslugama.

¹⁸ Kako su definirane u članku 2. točki 1. Direktive 2009/110/EZ (Direktiva o elektroničkom novcu).

¹⁹ Direktiva 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira.

²⁰ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b3bba53f-d036-11e7-a7df-01aa75ed71a1.0018.02/DOC_1&format=PDF

- **Savjetovanja s dionicima**

Kako bi se u prijedlogu Komisije uzela u obzir stajališta svih zainteresiranih dionika, strategija savjetovanja za ovu inicijativu uključivala je:

- javno savjetovanje za potrebe Komisijine strategije za plaćanja malih vrijednosti koje je trajalo od 3. travnja do 26. lipnja 2020.²¹;
- javno savjetovanje o početnoj procjeni učinka za ovu inicijativu koje je trajalo od 10. ožujka do 7. travnja 2021.²²;
- otvoreno javno savjetovanje koje je trajalo od 31. ožujka do 23. lipnja 2021.²³;
- ciljano savjetovanje sa sektorom platnog prometa koje je trajalo od 24. ožujka do 12. lipnja 2021.²⁴;
- savjetovanja s dionicima u dvjema stručnim skupinama Komisije: sa Skupinom korisnika financijskih usluga i Stručnom skupinom za tržište platnih sustava;
- *ad hoc* kontakte s raznim dionicima, na njihovu inicijativu ili na inicijativu Komisije;
- internetski seminar o mogućim koristima od trenutnih plaćanja za potrošače i poduzeća, koji je 10. lipnja 2021. objavila Glavna uprava Komisije za financijsku stabilnost, financijske usluge i uniju tržišta kapitala²⁵;
- savjetovanja sa stručnjacima država članica u okviru Stručne skupine Komisije za bankarstvo, plaćanja i osiguranja te Stručne skupine za Unijine mjere ograničavanja i izvanteritorijalnost, kao i *ad hoc* radionice o provjeri sankcija.

Ishod tih savjetovanja sažet je u Prilogu 2. procjeni učinka priloženoj ovom Prijedlogu.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

U pripremi ove inicijative upotrijebljeni su sljedeći izvori podataka i stručnih tekstova:

- dokazi dostavljeni u okviru različitih navedenih savjetovanja;
- studija koju je 2021. proveo izvođač, Fidelis Consulting, „IPs, Current and expected benefits” (Postojeće i očekivane koristi trenutnih plaćanja)²⁶;
- informacije koje Europsko platno vijeće redovito dostavlja o članstvu i upotrebi shema SCT i SCT Inst. sheme;
- informacije koje su dostavili ESB i nacionalni odbori za platni promet;
- baza podataka ORBIS;

---

²¹ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2020-retail-payments-strategy_en

²² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12931-Trenutacna-placanja_hr

²³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12931-Instant-Payments/public-consultation_hr

²⁴ https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/consultations/2021-instant-payments_en#:~:text=%E2%80%A2%E2%80%A2%E2%80%A2-.Target%20group,be%20addressed%20to%20all%20stakeholders.

²⁵ https://finance.ec.europa.eu/events/webinar-exploring-potential-instant-payments-eu-consumers-and-businesses-2021-06-10_en

²⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/735d5b9d-0c5e-11ec-adb1-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-228471178>

- registar institucija za platni promet i elektronički novac Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) u skladu s Drugom direktivom o platnim uslugama;
- dokument za raspravu o EBA-inim preliminarnim opažanjima o odabranim podacima o prijevarama u vezi s plaćanjima u skladu s Drugom direktivom o platnim uslugama, kako su ih dostavili dionici iz sektora;
- dokazi koje su, posebno u pogledu troškova, pružatelji platnih usluga i pružatelji drugih vrsta usluga dostavili putem ciljanih savjetovanja i bilateralnih kontakata;
- dokazi koje je dostavila Europska organizacija za zaštitu potrošača (BEUC), posebno o određivanju cijena trenutačnih plaćanja u eurima.

- **Procjena učinka**

Ovom je Prijedlogu priložena procjena učinka²⁷, koja je 27. travnja 2022. podnesena Odboru za nadzor regulative te je, nakon ponovnog podnošenja 8. srpnja 2022., odobrena 7. rujna 2022.

U procjeni učinka zaključeno je da je ključni problem slaba prihvaćenost trenutačnih plaćanja u eurima, izmjerena kao postotak svih kreditnih transfera u eurima koji su izvršeni u Uniji (oko 11 %). Dvije su posljedice tog problema:

- neostvarene koristi i povećanja učinkovitosti od trenutačnih plaćanja, na makrorazini i za pojedine kategorije dionika, uključujući potrošače, trgovce, korporativne korisnike, pružatelje platnih usluga i poduzeća koja se bave financijskom tehnologijom (*fintechs*) te javne uprave, kao i porezna tijela;
- ograničen izbor načina plaćanja u točkama interakcije, posebno za prekogranične transakcije.

Utvrđena su četiri uzroka problema, dva na strani ponude i dva na strani potražnje:

- nedovoljni poticaji pružateljima platnih usluga da nude trenutačna plaćanja u eurima (uzrok na strani ponude);
- odvrćajuće transakcijske naknade za trenutačna plaćanja u usporedbi s alternativnim načinima plaćanja (uzrok na strani potražnje);
- visoka stopa odbijenih trenutačnih plaćanja za koje je pogrešno utvrđeno da uključuju osobe uvrštene na popis sankcija EU-a (uzrok na strani ponude).
- platiteljeva zabrinutost za sigurnosti trenutačnih plaćanja (uzrok na strani potražnje).

U procjeni učinka predstavljen je paket najpoželjnijih opcija koje odgovaraju na četiri utvrđena uzroka problema:

- zahtjev da pružatelji platnih usluga koji pružaju uslugu redovnog kreditnog transfera u eurima (uz ciljana isključenja) nude slanje i primanje trenutačnih plaćanja u eurima;
- zahtjev da pružatelji platnih usluga ne naplaćuju više za trenutačna plaćanja u eurima nego za redovne kreditne transfere u eurima;

---

²⁷ Radni dokument službi Komisije SWD (2022) 546.

- zahtjev za provjeru sankcija na način da se vrlo često provjeravaju klijenti u odnosu na popise utvrđene u sankcijama EU-a (kao što se u nekim državama članicama to već čini za domaća plaćanja), a ne za svaku pojedinačnu transakciju;
- zahtjev da pružatelji platnih usluga nude uslugu kojom se omogućuje obavješćivanje klijenata kad se otkriju neusklađenosti između imena primatelja plaćanja i međunarodnog broja bankovnog računa (IBAN), kako ga je dostavio platitelj.

Navedeni zahtjevi uvode se izmjenom Uredbe o SEPA-i kojom se uređuju i druge vrste plaćanja u eurima, uključujući netrenutačne kreditne transfere. Međutim, zahtjevi koji se odnose na provjeru sankcija i zaštitu platitelja obuhvaćaju samo trenutačna plaćanja u eurima jer se utvrdilo da na njih najviše utječu temeljni uzroci problema. Pružatelji platnih usluga za trenutačne transakcije ne mogu za 10 sekundi provjeriti uključuje li označena transakcija osobe uvrštene na popisa sankcija EU-a pa se takva transakcija neopravdano odbija. Taj problem ne postoji kod netrenutačnih kreditnih transfera. Nadalje, činjenica da postoji više mogućnosti za povrat novčanih sredstava u slučaju prijave ili pogrešaka kod netrenutačnih kreditnih transfera odvraća platitelje od trenutačnih plaćanja u većoj mjeri nego od netrenutačnih kreditnih transfera.

Procjenom učinka utvrđeni su znatni, ali proporcionalni jednokratni troškovi uvođenja trenutačnih plaćanja za pružatelje platnih usluga koji ih još ne nude te, za većinu pružatelja platnih usluga, provjere podudarnosti IBAN-a primatelja plaćanja s njegovim imenom. Tekući troškovi pružatelja platnih usluga bili bi ograničeni. Općenito, učinak na troškove pružatelja platnih usluga bio bi neutralan tijekom vremena, s obzirom na znatne uštede zbog predloženog novog pristupa za provjeru sankcija, manje vremena i napora uloženi u postupke praćenja prijave i pogrešaka, smanjenje troškova povezanih s obradom gotovine i čekova te mogućnost učinkovitijeg tržišnog natjecanja s postojećim subjektima na tržištu točaka interakcije i ponude inovativnih rješenja za točke interakcije utemeljena na trenutačnim plaćanjima, među ostalim za prekogranična plaćanja.

Od poboljšane likvidnosti i novčanog toka brojne koristi ostvarit će svi primatelji trenutačnih plaćanja, među ostalim potrošači, trgovci, korporativni korisnici i javne uprave, uključujući porezna tijela, čime će se znatno povećati njihova gospodarska učinkovitost. Trenutačno su u sustavu plaćanja u tranzitu milijarde eura koje nisu dostupne za potrošnju ili ulaganja.

Većom upotrebom trenutačnih plaćanja potaknut će se i razvoj novih rješenja za plaćanja kako bi se trenutačna plaćanja mogla upotrebljavati u točkama interakcije za kupnju robe i usluga, posebno u prekograničnim transakcijama. Time će se povećati tržišno natjecanje u tom sektoru i smanjiti troškovi trgovaca, što bi se moglo prenijeti na potrošače.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Ova inicijativa nije dio Programa za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT). Iako se njome izmjenjuje Uredba o SEPA-i, kojom se utvrđuju zahtjevi za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima, ta se inicijativa ne temelji na evaluaciji te uredbe, a njome se ta uredba mijenja samo onoliko koliko je nužno za uključivanje novih odredaba o trenutačnim plaćanjima.

U skladu s načelom „jedan za jedan” Komisija se obvezala da će „u najvećoj mogućoj mjeri nadoknaditi” troškove prilagodbe novih inicijativa, a nove administrativne troškove

kompenzirati odgovarajućim smanjenjem administrativnih troškova drugih inicijativa²⁸. Međutim, ovaj Prijedlog ne uključuje administrativne troškove za poduzeća, građane ili javna tijela jer inicijativa neće dovesti do povećanog nadzora ili praćenja pružatelja platnih usluga ili do posebnih obveza izvješćivanja. Inicijativom ne nastaju ni regulatorne naknade ni pristojbe.

Iako troškove prilagodbe nije potrebno kompenzirati u skladu s načelom „jedan za jedan”, uštede periodičnih troškova za pružatelje platnih usluga iz novog pristupa provjeri sankcija vjerojatno će više nego kompenzirati troškove prilagodbe nastale zbog drugih elemenata ovog Prijedloga, zbog čega bi ova inicijativa općenito dovela do negativnih troškova prilagodbe (tj. ušteda)²⁹.

- **Temeljna prava**

Inicijativa je u skladu s temeljnim pravima.

Obrada osobnih podataka mora biti u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR)³⁰ u mjeri u kojoj je nužna za usklađenost s ovom inicijativom.

Ovom se inicijativom utvrđuje obveza provjere nepodudarnosti između imena primatelja plaćanja i identifikacijske oznake njegova računa za plaćanje u slučaju trenutačnih plaćanja u eurima. Ako su primatelji plaćanja fizičke osobe, obrada njihovih imena i identifikacijskih oznaka računa za plaćanje proporcionalna je i potrebna kako bi se spriječile prijevarne transakcije i otkrile pogreške. Prijedlogom se nadalje utvrđuje postupak provjere jesu li klijenti pružatelja platnih usluga uvršteni na popis osoba ili subjekata na koje se primjenjuju sankcije EU-a. Njime se utvrđuju jasna pravila o učestalosti i odgovornosti za takve provjere. Inicijativom se osigurava da su svi osobni podaci za provedbu takvih provjera primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj Prijedlog ne utječe na proračun EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Opći cilj povećanja obujma trenutačnih plaćanja u eurima u odnosu na sve kreditne transfere u eurima može se kontinuirano pratiti na temelju podataka Europskog platnog vijeća, koje upravlja shemama SCT i SCT Inst. Za praćenje prihvaćenosti trenutačnih plaćanja u eurima u različitim slučajevima (uključujući u točkama interakcije) i obujma trenutačnih plaćanja u eurima u usporedbi s gotovinskim ili kartičnim plaćanjima bit će potrebna sinteza podataka iz različitih izvora, uz pomoć ESB-a i EBA-e. Pružateljima platnih usluga neće se uvoditi novi zahtjevi za izvješćivanje.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

---

²⁸ Administrativni troškovi definirani su kao „troškovi koji nastanu za poduzeća, građane, organizacije civilnog društva i javna tijela kao rezultat administrativnih aktivnosti koje se provode radi usklađivanja s administrativnim obvezama sadržanima u pravnim pravilima”.

²⁹ Vidjeti Radni dokument službi Komisije SWD (2022) 546.

³⁰ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka.

Predmet, područje primjene i definicije

Prijedlogom se u Uredbu o SEPA-i uvode dodatne odredbe o trenutačnim plaćanjima u eurima i utvrđuje se koji pružatelji platnih usluga moraju poštovati te odredbe.

Uvode se četiri nove definicije:

- „trenutačni kreditni transfer”, kojom se utvrđuju ključni tehnički zahtjevi i pojašnjava da je riječ o potkategoriji kreditnih transfera u eurima,
- „sučelje korisnika platnih usluga”, kojim se dodatno pojašnjavaju odredbe o pravu korisnika platnih usluga da inicira trenutačna plaćanja istim kanalima putem kojih iniciraju druge kreditne transfere, kao i odredbe o naknadama za odgovarajuće transakcije kreditnog transfera u eurima,
- „identifikacijska oznaka računa za plaćanje”, kojom se pojašnjava da bi se „identifikacijska oznaka računa za plaćanje” iz članka 5. stavka 1. točke (a) Uredbe o SEPA-i i članka 5.c ovog Prijedloga trebala smatrati jedinstvenom identifikacijskom oznakom iz članka 88. Druge direktive o platnim uslugama i definiranom u članku 4. točki 33. te direktive, i
- „osobe ili subjekti uvršteni na popis”, kojom se pojašnjava da bi pružatelji platnih usluga trebali slijediti postupak iz članka 5.d ovog Prijedloga kako bi se osiguralo da poštuju sankcije EU-a koje uključuju obvezu zamrzavanja imovine pojedinih osoba ili subjekata te da im izravno ili neizravno ne stavljaju na raspolaganje financijska sredstva ili gospodarske izvore.

Nadalje, postojeća definicija „platnog sustava za mala plaćanja” mijenja se kako bi odražavala različite načine namire platnih transakcija malih vrijednosti, uključujući namiru (po pojedinačnoj transakciji) i izvršenje trenutačnih plaćanja u stvarnom vremenu 24 sata na dan.

Obvezno pružanje trenutačnih kreditnih transfera u eurima (članak 5.a)

Pružatelji platnih usluga koji pružaju kreditne transfere u eurima morat će nuditi usluge slanja i primanja trenutačnih plaćanja u eurima. Za tu je uslugu utvrđen niz tehničkih specifikacija, među ostalim zahtjev za primanje naloga za plaćanje i dostupnost trenutačnih plaćanja u bilo koje doba dana i svakog dana u godini, bez mogućnosti određivanja krajnjeg roka ili ograničavanja obrade trenutačnih plaćanja samo na radne dane. Institucije za platni promet i institucije za elektronički novac isključene su iz ovog zahtjeva zbog svojeg ograničenog pristupa platnim sustavima.

Sučelja korisnika platnih usluga preko kojih se mogu podnositi nalozi za kreditne transfere moraju omogućivati i podnošenje naloga za trenutačna plaćanja. Ako pružatelj platnih usluga nudi mogućnost podnošenja odjednom više naloga za plaćanje za kreditne transfere, mora istu uslugu morati nuditi za trenutačna plaćanja u eurima.

Ti će se zahtjevi uvoditi postupno, na sljedeća četiri različita datuma:

- primanje trenutačnih plaćanja u eurima za pružatelje platnih usluga u europodručju: šest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu Uredbe,
- slanje trenutačnih plaćanja u eurima za pružatelje platnih usluga u europodručju: 12 mjeseci nakon stupanja na snagu,
- primanje trenutačnih plaćanja u eurima za pružatelje platnih usluga izvan europodručja: 30 mjeseci nakon stupanja na snagu,

- slanje trenutanih plaćanja u eurima za pružatelje platnih usluga izvan europodručja: 36 mjeseci nakon stupanja na snagu.

Naknade za trenutana plaćanja (članak 5.b i izmjena Uredbe (EU) 2021/1230)

Naknade koje pružatelji platnih usluga naplaćuju za slanje ili primanje trenutanih plaćanja u eurima ne bi smjele biti više od naknada koje taj pružatelj platnih usluga naplaćuje za slanje ili primanje netrenutanih kreditnih transfera u eurima. Taj će se zahtjev primjenjivati na sve pružatelje platnih usluga koji nude trenutana plaćanja u eurima, uključujući one koji ih nisu obvezni nuditi (kao što su institucije za platni promet i institucije za elektronički novac). Primjenjivat će se na pružatelje platnih usluga u europodručju šest mjeseci nakon stupanja na snagu Uredbe, a na pružatelje platnih usluga izvan europodručja 30 mjeseci nakon njezina stupanja na snagu.

Primjena Uredbe (EU) 2021/1230 o prekograničnim plaćanjima mogla bi dovesti do većih naknada nego što se ovim Prijedlogom propisuje za određene transakcije trenutanih plaćanja u eurima, odnosno za prekogranična trenutana plaćanja u eurima koje izvršava pružatelj platnih usluga koji se nalazi u državi članici izvan europodručja. Člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1230 propisano je da su „[n]aknade koje pružatelj platnih usluga zaračunava korisniku platnih usluga za prekogranična plaćanja u eurima jednake [...] naknadama koje taj pružatelj platnih usluga zaračunava za odgovarajuća nacionalna plaćanja jednake vrijednosti u nacionalnoj valuti države članice u kojoj se nalazi pružatelj platnih usluga čije usluge koristi korisnik platnih usluga”. Ta odgovarajuća plaćanja bila bi prekogranična trenutana plaćanja u eurima i domaća trenutana plaćanja u nacionalnoj valuti.

Pri određivanju cijena prekograničnih trenutanih plaćanja u eurima pružatelj platnih usluga koji se nalazi izvan europodručja bio bi obvezan, u skladu s ovim Prijedlogom, naplaćivati istu ili manju naknadu za netrenutačne prekogranične kreditne transfere u eurima, dok bi, u skladu s Uredbom o prekograničnim plaćanjima, trebao naplaćivati istu naknadu kao i za domaća trenutana plaćanja u nacionalnoj valuti. Međutim, pružatelj platnih usluga ne bi mogao poštovati oba zahtjeva ako trenutano primjenjuje više naknade za domaća trenutana plaćanja u nacionalnoj valuti nego za prekogranične netrenutačne kreditne transfere u eurima.

Kako bi se korisnike platnih usluga u potpunosti usmjerilo na trenutana plaćanja u eurima, Uredba (EU) 2021/1230 izmjenjuje se tako da se cijena prekograničnih trenutanih plaćanja u eurima određuje na istu ili nižu razinu od odgovarajućeg redovnog prekograničnog kreditnog transfera u eurima, čak i ako to znači da cijena za takva prekogranična trenutana plaćanja u eurima nije jednaka cijeni za odgovarajuća domaća trenutana plaćanja u nacionalnoj valuti.

Nepodudarnosti između imena primatelja plaćanja i identifikacijske oznake njegovog računa za plaćanje (članak 5.c)

Svi pružatelji platnih usluga koji nude uslugu slanja trenutanih plaćanja u eurima (pa i oni koji ih nisu obvezni nuditi) dužni su svojim korisnicima platnih usluga pružiti uslugu provjere podudara li se IBAN³¹ primatelja plaćanja s njegovim imenom i obavješćivanja tih korisnika platnih usluga o svim otkrivenim nepodudarnostima. Obavijestiti ih se mora prije nego što platitelj finalizira nalog za trenutano plaćanje, a pružatelj platnih usluga ga izvrši. Korisnik i dalje može u svakom slučaju odlučiti hoće li podnijeti nalog za trenutano plaćanje.

---

³¹ IBAN služi kao jedinstvena identifikacijska oznaka kako je definirana u članku 4. točki 33. Druge direktive o platnim uslugama i identifikacijska oznaka računa za plaćanje iz članka 5. Uredbe (EU) br. 260/2012.

Činjenica da je korisnik koristio tu uslugu ne utječe na odgovornost pružatelja platnih usluga za neizvršenje, neispravno izvršenje ili kasno izvršenje trenutnih plaćanja, kako je utvrđeno u člancima 88. i 89. Druge direktive o platnim uslugama.

Pružatelji platnih usluga trebali bi obavijestiti korisnike platnih usluga o svim otkrivenim nepodudarnostima između imena primatelja plaćanja i identifikacijske oznake njegova računa za plaćanje, kako ih je dostavio platitelj, za nacionalne i prekogranične trenutne kreditne transfere u eurima. Ovaj Prijedlog ne sprečava pružatelje platnih usluga da takvu uslugu nude i za druge vrste kreditnih transfera, a ne samo za trenutne.

Pružatelji platnih usluga mogu naplaćivati naknadu za korištenje takve usluge, a korisnici platnih usluga nisu je obvezni koristiti.

Taj zahtjev primjenjivat će se na pružatelje platnih usluga u europodručju 12 mjeseci nakon stupanja na snagu Uredbe, a na pružatelje platnih usluga izvan europodručja 36 mjeseci nakon njezina stupanja na snagu. Ti su rokovi u potpunosti usklađeni s datumima za uvođenje obveze pružanja usluge slanja trenutnih plaćanja u eurima.

Provjera trenutnih plaćanja s obzirom na sankcije EU-a (članak 5.d)

Pružatelji platnih usluga moraju usklađeno postupati kako bi se sankcije EU-a mogle primjenjivati bez udvostručavanja, neučinkovitosti i posljedičnih problema koji bi mogli nastati kad pružatelji platnih usluga primjenjuju različite postupke provjere. Usklađeno postupanje odnosi se na posebne vrste sankcija koje se primjenjuju na pojedine osobe i subjekte, tj. zahtjev da se zamrzava imovina takvih osoba i subjekata te da im se ne stavljaju na raspolaganje financijska sredstva ili gospodarski izvori. Službe Komisije vode konsolidirani popis takvih osoba i subjekata³².

Pružatelji platnih usluga dužni su barem jednom dnevno provjeriti jesu li njihovi klijenti uvršteni na popis osoba ili subjekata na koje se primjenjuju sankcije EU-a, a u svakom slučaju odmah nakon stupanja na snagu novih ili izmijenjenih uvrštenja na popis.

Usklađeno postupanje pružateljima platnih usluga pruža potrebnu pravnu sigurnost i tako otklanja probleme koji sprečavaju učinkovito izvršenje trenutnih plaćanja eurima, a da se ne ugrozi ukupna učinkovitost provjere sankcija.

Ako pružatelj platnih usluga platitelja ili primatelja plaćanja ne izvrši potrebnu provjeru i naknadno sudjeluje u izvršenju trenutnog plaćanja za platitelja ili primatelja plaćanja na kojeg se primjenjuju sankcije EU-a, taj je pružatelj platnih usluga odgovoran za svaku financijsku štetu nanесenu drugom pružatelju platnih usluga uključenom u trenutno plaćanje koja proizlazi iz sankcija izrečenih u skladu s propisima o sankcijama EU-a. Taj će se zahtjev primjenjivati na sve pružatelje platnih usluga obuhvaćene člankom 5.d šest mjeseci nakon stupanja na snagu Uredbe.

Sankcije (članak 11.)

Države članice nadležne su za izricanje sankcija zbog neusklađenosti pružatelja platnih usluga s pravnim zahtjevima iz ovog Prijedloga. Sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvrćajuće. Minimalni iznosi sankcija koje nacionalna tijela mogu izreći zbog nepoštovanja obveza u pogledu sankcija EU-a utvrđene su u novom članku 11. stavku 1.b Uredbe o SEPA-i. Države članice moraju obavijestiti Komisiju o sankcijama koje se primjenjuju u njihovoj jurisdikciji.

---

³² <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=hr>

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni uredaba (EU) br. 260/2012 i (EU) 2021/1230 u pogledu trenutačnih kreditnih transfera u eurima**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora³³,uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke³⁴,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵ temelj je jedinstvenog područja plaćanja u eurima (SEPA). Kako bi se stvorili povoljni uvjeti za pojačano tržišno natjecanje, posebno za plaćanja u točkama interakcije, projekt SEPA trebalo bi kontinuirano ažurirati kako bi odražavao inovacije i tržišna kretanja u području plaćanja, promicao razvoj novih platnih proizvoda na razini Unije i olakšao ulazak na tržište novim sudionicima.
- (2) Pružatelji platnih usluga dogovorili su 2017. program na razini Unije za trenutačno izvršenje kreditnih transfera u eurima pod pokroviteljstvom Europskog platnog vijeća. Aktivnosti europskog sektora platnog prometa nisu bile dostatne da bi se na razini Unije u velikoj mjeri prihvatili trenutačni kreditni transferi u eurima. Samo raširenim i bržim prihvaćanjem mogu se aktivirati svi mrežni učinci trenutačnih kreditnih transfera u eurima, što dovodi do koristi i povećanja gospodarske učinkovitosti za korisnike i pružatelje platnih usluga, smanjene koncentracije tržišta, pojačanog tržišnog natjecanja i većeg izbora elektroničkih plaćanja, posebno za prekogranična plaćanja u točkama interakcije.
- (3) Uredbom (EU) br. 260/2012 utvrđeni su tehnički i poslovni zahtjevi za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima. Trenutačni kreditni transferi u eurima relativno su nova kategorija kreditnih transfera u eurima koja se pojavila na tržištu tek nakon donošenja te uredbe. Stoga je potrebno predvidjeti konkretne zahtjeve za trenutačne

---

³³ SL C [...], [...], str. [...].

³⁴ SL C [...], [...], str. [...].

³⁵ Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 (SL L 94, 30.3.2012., str. 22.).

kreditne transfere u eurima, uz opće zahtjeve koji se primjenjuju na sve kreditne transfere.

- (4) Niz nacionalnih regulatornih rješenja već je donesen ili predložen kako bi se povećala prihvaćenost trenutanih kreditnih transfera u eurima, među ostalim jačanje zaštite korisnika platnih usluga od slanja novčanih sredstava neplaniranom primatelju plaćanja ili utvrđivanje postupka usklađivanja s obvezama koje proizlaze iz sankcija Unije. Ta nacionalna regulatorna rješenja predstavljaju rizik od fragmentacije unutarnjeg tržišta, čime se povećavaju troškovi usklađivanja zbog različitih skupova nacionalnih regulatornih zahtjeva i otežava izvršenje prekograničnih trenutanih kreditnih transfera.
- (5) Prije pojave trenutanih kreditnih transfera, pružatelji platnih usluga obično bi objedinili platne transakcije i podnijeli ih platnom sustavu za mala plaćanja radi poravnanja i namire u unaprijed određenim rokovima. Međutim, u platnim sustavima za mala plaćanja koji se trenutano upotrebljavaju za obradu trenutanih kreditnih transfera u eurima, platne transakcije podnose se pojedinačno, obrađuju se u stvarnom vremenu, 24 sata na dan. Kako bi se to odrazilo, potrebno je izmijeniti definiciju „platnog sustava za mala plaćanja”.
- (6) Da bi trenutani kreditni transferi u eurima bili u većoj mjeri prihvaćeni, najprije bi trebalo svim korisnicima platnih usluga u Uniji omogućiti podnošenje i primanje naloga za plaćanje za te transakcije. Trenutano najmanje trećina pružatelja platnih usluga u Uniji ne nudi trenutane kreditne transfere u eurima. Nadalje, pružatelji platnih usluga posljednjih godina svojim uslugama presporo dodaju trenutane kreditne transfere, što otežava daljnju integraciju unutarnjeg tržišta platnog prometa Unije. Stoga bi se od pružatelja platnih usluga trebalo zahtijevati da nude uslugu slanja i primanja trenutanih kreditnih transfera u eurima.
- (7) Kako bi se stvorilo integrirano tržište za trenutane kreditne transfere u eurima, ključno je da se takve transakcije obrađuju u skladu sa zajedničkim skupom pravila i zahtjeva. Trenutani kreditni transfer u eurima omogućuje uplatu novčanih sredstava na račun primatelja plaćanja za nekoliko sekunda i 24 sata na dan. Kontinuirana svakodnevna dostupnost temeljna je značajka trenutanih kreditnih transfera. Stoga je primjereno da se definicija trenutanih kreditnih transfera odnosi na konkretne uvjete koje bi oni trebali ispunjavati u pogledu vremena primitka naloga za plaćanje, obrade, knjiženja i datuma valute.
- (8) Postoje razna sučelja s pomoću kojih korisnici platnih usluga mogu podnijeti nalog za plaćanje za kreditni transfer u eurima, među ostalim putem internetskog bankarstva, mobilne aplikacije, bankomata, u podružnici ili telefonski. Kako bi se osiguralo da svi korisnici platnih usluga imaju pristup trenutanim kreditnim transferima u eurima, ne bi se trebala razlikovati sučelja preko kojih korisnici platnih usluga mogu slati naloge za plaćanje za trenutane i druge vrste transakcija kreditnih transfera. Nadalje, ako korisnik platnih usluga može pružatelju platnih usluga dostaviti naloge za plaćanje za kreditne transfere u paketu, ista bi mogućnost trebala biti dostupna i za trenutane kreditne transfere u eurima. Pružatelji platnih usluga trebali bi moći automatski ponuditi sve kreditne transfere u eurima koje su inicirali njihovi korisnici platnih usluga kao trenutane.
- (9) Ne bi bilo proporcionalno institucijama za platni promet i institucijama za elektronički novac nametnuti obvezu pružanja usluge slanja i primanja trenutanih kreditnih

transfera u eurima jer te institucije ne smiju sudjelovati u platnom sustavu kako je određeno Direktivom 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁶. Tim institucijama stoga može biti otežan pristup infrastrukturi potrebnoj za izvršenje trenutanih kreditnih transfera. Stoga je primjereno institucije za platni promet i institucije za elektronički novac isključiti iz obveze pružanja usluge slanja i primanja trenutanih kreditnih transfera u eurima.

- (10) Korisnici platnih usluga vrlo su osjetljivi na visinu naknada za zamjenjive načine plaćanja, koja ih može privući određenom načinu plaćanja ili ih od njega odvratiti. Na nacionalnim tržištima na kojima su primijenjene više naknade za transakcije za trenutane kreditne transfere u eurima u usporedbi s naknadama za druge vrste kreditnih transfera u eurima, prihvaćenost trenutanih kreditnih transfera je slaba. To je spriječilo postizanje kritične mase trenutanih kreditnih transfera u eurima koja je potrebna kako bi se ostvarili puni mrežni učinci i za pružatelje i za korisnike platnih usluga. Nijedna vrsta naknada koje se primjenjuju na platitelje i primatelje plaćanja za izvršenje trenutanih kreditnih transfera u eurima, uključujući naknade po transakciji ili paušalne naknade, ne bi trebala premašivati naknade koje se primjenjuju na iste korisnike platnih usluga za odgovarajuće vrste drugih kreditnih transfera u eurima. Pri utvrđivanju odgovarajućih vrsta kreditnih transfera trebali bi se moći upotrijebiti kriteriji, uključujući sučelje korisnika platnih usluga ili platni instrument koji se upotrebljava za iniciranje plaćanja, status korisnika i, prema potrebi, je li plaćanje nacionalno ili prekogranično.
- (11) Sigurnost trenutanih kreditnih transfera u eurima ključna je za povećanje povjerenja korisnika platnih usluga u takve usluge i osiguravanje njihove upotrebe. Platitelji koji namjeravaju poslati kreditni transfer određenom primatelju plaćanja mogu zbog prijevare ili pogreške dati identifikacijsku oznaku računa za plaćanje koja ne odgovara računu tog primatelja. U skladu s Direktivom (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća³⁷, jedina odrednica pravilnog izvršenja transakcije u odnosu na primatelja plaćanja jest jedinstvena identifikacijska oznaka, a pružatelji platnih usluga nisu obvezni provjeravati ime primatelja plaćanja. U slučaju trenutanih kreditnih transfera, platitelj nema dovoljno vremena da shvati da je došlo do prijevare ili pogreške i pokuša povratiti novčana sredstva prije nego što se uplate na račun primatelja plaćanja. Pružatelji platnih usluga trebali bi stoga provjeriti postoji li nepodudarnost između jedinstvene identifikacijske oznake primatelja plaćanja i imena primatelja plaćanja koje je naveo platitelj te obavijestiti platitelja koji je dostavio nalog za plaćanje za trenutni kreditni transfer u eurima o svim otkrivenim nepodudarnostima. Kako bi se izbjegle nepotrebne poteškoće ili kašnjenja u obradi transakcije, pružatelj platnih usluga platitelja trebao bi dostaviti takvu obavijest u roku od najviše nekoliko sekundi od trenutka kada je platitelj pružio informacije o primatelju plaćanja. Kako bi se platitelju omogućilo da odluči hoće li nastaviti s planiranom transakcijom, pružatelj platnih usluga platitelja trebao bi dostaviti takvu obavijest prije nego što platitelj odobri transakciju.
- (12) Neki atributi imena primatelja plaćanja na čiji račun platitelj želi izvršiti trenutni kreditni transfer mogu povećati vjerojatnost da pružatelj platnih usluga otkrije

---

³⁶ Direktiva 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira (SL L 166, 11.6.1998., str. 45.).

³⁷ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

nepodudarnost, uključujući navođenje dijakritičkih znakova ili različitih mogućih transliteracija imena u različitim pismima, razlike između uobičajeno korištenih imena i imena navedenih u službenim identifikacijskim dokumentima u slučaju fizičkih osoba, ili razlike između trgovačkih i pravnih imena u slučaju pravnih osoba. Kako bi se izbjegle nepotrebne poteškoće u obradi trenutačnih kreditnih transfera u eurima i olakšala odluka platitelja o tome hoće li nastaviti s planiranom transakcijom, pružatelji platnih usluga trebali bi navesti stupanj takve nepodudarnosti, među ostalim navođenjem u obavijesti da „nema podudarnosti” ili „bliske podudarnosti”.

- (13) Odobravanje platne transakcije u kojoj je pružatelj platnih usluga otkrio nepodudarnost i o njoj obavijestio korisnika platnih usluga može dovesti do prijenosa novčanih sredstava neplaniranom primatelju plaćanja. U takvim slučajevima pružatelji platnih usluga ne bi se trebali smatrati odgovornima za izvršenje transakcije neplaniranom primatelju plaćanja, kako je utvrđeno u članku 88. Direktive (EU) 2015/2366. Pružatelji platnih usluga trebali bi obavijestiti korisnike platnih usluga o posljedicama koje bi njihova odluka da zanemare prijavljenu nepodudarnost imala na odgovornost pružatelja platnih usluga i prava na povrat novčanih sredstava korisnika platnih usluga. Korisnici platnih usluga trebali bi moći odustati od korištenja te usluge u bilo kojem trenutku tijekom ugovornog odnosa s pružateljem platnih usluga. Nakon što odustanu, korisnici platnih usluga trebali bi ponovno moći koristiti uslugu.
- (14) Od ključne je važnosti da pružatelji platnih usluga učinkovito ispunjavaju svoje obveze koje proizlaze iz sankcija Unije protiv osoba, tijela ili subjekata kojima je zamrznuta imovina ili je zabranjeno izravno ili neizravno stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora tim osobama, tijelima ili subjektima ili u njihovu korist, na temelju mjera ograničavanja donesenih u skladu s člankom 215. UFEU-a (osobe ili subjekti uvršteni na popis). Međutim, pravom Unije ne utvrđuju se pravila o postupku ili instrumentima koje pružatelji platnih usluga trebaju upotrebljavati kako bi osigurali poštovanje tih obveza. Pružatelji platnih usluga stoga primjenjuju različite metode koje se temelje na njihovu osobnom izboru ili na smjernicama relevantnih nacionalnih tijela. Praksa poštovanja obveza koje proizlaze iz sankcija Unije provjerom platitelja i primatelja plaćanja uključenih u svaku transakciju kreditnog transfera, bilo na nacionalnoj ili prekograničnoj razini, dovodi do označavanja velikog broja kreditnih transfera kao da potencijalno uključuju osobe ili subjekte uvrštene na popis. Ipak, nakon provjere velika većina tako označenih transakcija ne uključuje takve osobe ili subjekte. Zbog prirode trenutačnih kreditnih transfera, pružatelji platnih usluga ne mogu u kratkom roku odmah provjeriti te označene transakcije, te one budu odbijene. To operativno otežava pružateljima platnih usluga da korisnicima platnih usluga u cijeloj Uniji na pouzdan i predvidljiv način nude trenutačne kreditne transfere. Radi veće pravne sigurnosti, povećanja učinkovitost napora pružatelja platnih usluga da ispune svoje obveze koje proizlaze iz sankcija Unije u kontekstu trenutačnih kreditnih transfera u eurima, te kako bi se spriječilo nepotrebno ometanje takvih transakcija, pružatelji platnih usluga trebali bi barem jednom dnevno provjeriti jesu li njihovi korisnici platnih usluga osobe ili subjekti uvršteni na popis te više ne bi trebali provjeravati transakcije.
- (15) Kako bi se spriječilo iniciranje trenutačnih kreditnih transfera s računa za plaćanje koji pripadaju osobama ili subjektima uvrštenima na popis i kako bi se odmah zamrznula financijska sredstva poslana na takve račune, pružatelji platnih usluga trebali bi što je prije moguće provesti provjere svojih korisnika platnih usluga nakon stupanja na snagu nove mjere ograničavanja donesene u skladu s člankom 215. UFEU-a, kojom se predviđa zamrzavanje imovine ili zabrana stavljanja na raspolaganje financijskih

sredstava ili gospodarskih izvora, čime se osigurava da pružatelji platnih usluga na učinkovit način ispunjavaju svoje obveze koje proizlaze iz sankcija Unije.

- (16) Ako jedan pružatelj platnih usluga ne provede pravovremene provjere svojih korisnika platnih usluga, to bi moglo dovesti do toga da drugi pružatelj platnih usluga koji je uključen u provedbu iste transakcije trenutnog kreditnog transfera ne zamrzne financijska sredstva osobe ili subjekta uvrštenog na popis ili im stavi na raspolaganje financijska sredstva ili gospodarske izvore. Pružatelji platnih usluga koji snose sankcije za nepoštovanje svojih obveza koje proizlaze iz sankcija Unije zbog toga što drugi pružatelj platnih usluga nije proveo pravovremene provjere svojih korisnika platnih usluga trebali bi dobiti nadoknadu za te sankcije od prvog pružatelja platnih usluga.
- (17) Povrede ove Uredbe trebale bi podlijevati sankcijama koje izriču nadležna tijela država članica. Takve bi sankcije trebale biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Kako bi se ojačalo povjerenje pružatelja platnih usluga i relevantnih nadležnih tijela u ujednačenu i temeljitu provedbu usklađenog pristupa ispunjavanju obveza pružatelja platnih usluga koje proizlaze iz sankcija Unije, posebno je primjereno u cijeloj Uniji uskladiti minimalne razine sankcija za pružatelje platnih usluga koji ne provjere jesu li njihovi korisnici platnih usluga osobe ili subjekti uvršteni na popis.
- (18) Pružateljima platnih usluga potrebno je dovoljno vremena da ispune obveze utvrđene u ovoj Uredbi. Stoga je primjereno postupno uvesti te obveze kako bi se pružateljima platnih usluga omogućilo učinkovitije korištenje njihovih resursa. Obveza pružanja usluge slanja trenutnih kreditnih transfera trebala bi se primjenjivati kasnije, a trebala bi joj prethoditi obveza pružanja usluge primanja trenutnih kreditnih transfera, s obzirom na to da je slanje trenutnih kreditnih transfera obično skuplje i složenije te zahtijeva više vremena. Usluga obavješćivanja platitelja o otkrivenim nepodudarnostima između imena primatelja plaćanja i identifikacijske oznake njegova računa za plaćanje odnosi se samo na pružatelje platnih usluga koji nude uslugu slanja trenutnih kreditnih transfera. Obveza pružanja te usluge trebala bi se stoga primjenjivati istodobno s obvezom pružanja usluge slanja trenutnih kreditnih transfera. Obveze povezane s naknadama i usklađenim postupkom za osiguravanje usklađenosti s obvezama koje proizlaze iz sankcija Unije trebale bi se primjenjivati čim pružatelji platnih usluga budu obvezni nuditi uslugu primanja trenutnih kreditnih transfera. Kako bi se pružateljima platnih usluga koji se nalaze u državama članicama čija valuta nije euro omogućilo da učinkovito raspodjeljuju sredstva potrebna za provedbu trenutnih kreditnih transfera u eurima, obveze utvrđene ovom Uredbom trebale bi se početi primjenjivati na takve pružatelje platnih usluga na kasniji datum nego na pružatelje platnih usluga u državama članicama čija je valuta euro s istim postupnim pristupom za uvođenje raznih obveza kao za pružatelje platnih usluga koji se nalaze u europodručju.
- (19) U skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2021/1230 Europskog parlamenta i Vijeća³⁸, naknade koje pružatelj platnih usluga koji se nalazi u državi članici čija valuta nije euro naplaćuje za prekogranične kreditne transfere u eurima jednake su naknadama koje taj pružatelj platnih usluga naplaćuje za nacionalne kreditne transfere u nacionalnoj valuti te države članice. U slučajevima u kojima takav pružatelj platnih usluga naplaćuje više naknade za nacionalne trenutačne kreditne transfere u

---

³⁸ Uredba (EU) 2021/1230 Europskog parlamenta i Vijeća 14. srpnja 2021. o prekograničnim plaćanjima u Uniji (SL L 274, 30.7.2021., str. 20.).

nacionalnoj valuti nego za nacionalne netrenutačne kreditne transfere u nacionalnoj valuti te stoga i više naknade nego za prekogranične netrenutačne kreditne transfere u eurima, razina naknada koju bi takav pružatelj platnih usluga trebao naplaćivati u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2021/1230 za prekogranične trenutačne kreditne transfere u eurima bila bi viša od naknada za prekogranične netrenutačne kreditne transfere u eurima. U takvim slučajevima, kako bi se izbjegli proturječni zahtjevi i uzimajući u obzir ključni cilj usmjeravanja korisnika platnih usluga na trenutačne kreditne transfere u eurima, primjereno je zahtijevati da naknade koje se platiteljima i primateljima plaćanja naplaćuju za prekogranične trenutačne kreditne transfere u eurima ne premašuju naknade koje se naplaćuju za prekogranične netrenutačne kreditne transfere u eurima.

- (20) Uredbe (EU) br. 260/2012 i (EU) 2021/1230 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (21) Svaka obrada osobnih podataka u kontekstu pružanja trenutačnih kreditnih transfera ili usluga otkrivanja i prijavljivanja nepodudarnosti između imena primatelja plaćanja i identifikacijske oznake njegova računa za plaćanje, kao i provjera jesu li korisnici platnih usluga osobe ili subjekti uvršteni na popis, trebali bi biti u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹. Obrada imena i identifikacijskih oznaka računa za plaćanje fizičkih osoba proporcionalna je i nužna za sprečavanje prijevernih transakcija, otkrivanje pogrešaka i osiguravanje usklađenosti s mjerama ograničavanja donesenima u skladu s člankom 215. UFEU-a kojima se predviđa zamrzavanje imovine ili zabrana stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora.
- (22) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, tj. utvrđivanje potrebnih jedinstvenih pravila za prekogranične trenutačne kreditne transfere u eurima na razini Unije i povećanje ukupne prihvaćenosti trenutačnih kreditnih transfera u eurima, države članice ne mogu dostatno ostvariti jer ne mogu nametnuti obveze pružateljima platnih usluga koji se nalaze u drugim državama članicama, nego se zbog razmjera ti ciljevi na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (23) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰ te je on dao mišljenje [XX XX 2022]⁴¹,

---

³⁹ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka.

⁴⁰ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.–98.).

⁴¹ SL C [...], [...], str. [...].

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.
Izmjene Uredbe (EU) br. 260/2012

Uredba (EU) br. 260/2012 mijenja se kako slijedi:

(1) Članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) umeću se sljedeće točke od 1.a do 1.d:

„(1a) „trenutačni kreditni transfer” znači kreditni transfer koji ispunjava sve sljedeće uvjete:

- (a) vrijeme primitka naloga za plaćanje za takav kreditni transfer trenutak je u kojem platitelj daje uputu svojem pružatelju platnih usluga da izvrši taj kreditni transfer, bez obzira na dan ili sat;
  - (b) nalog za plaćanje za takav kreditni transfer odmah obrađuje pružatelj platnih usluga platitelja, bez obzira na dan ili sat;
  - (c) na račun za plaćanje primatelja plaćanja odobrava se preneseni iznos u roku od 10 sekundi od primitka naloga za plaćanje;
  - (d) datum valute odobrenja računa za plaćanje primatelja plaćanja isti je kao i datum na koji je izvršena uplata prenesenog iznosa na račun za plaćanje primatelja plaćanja;
- (1b) „sučelje korisnika platnih usluga” znači svaka metoda, uređaj ili postupak putem kojeg platitelj može svojem pružatelju platnih usluga podnijeti nalog za plaćanje u papirnatom ili elektroničkom obliku za kreditni transfer, uključujući internetsko bankarstvo, aplikaciju mobilnog bankarstva, bankomat ili na bilo koji drugi način u prostorijama pružatelja platnih usluga;
- (1c) „identifikacijska oznaka računa za plaćanje” znači jedinstvena identifikacijska oznaka kako je definirana člankom 4. točkom 33. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća ^{*1};
- (1d) „osobe ili subjekti uvršteni na popis” znači fizičke ili pravne osobe, tijela ili subjekti kojima je zamrznuta imovina ili je zabranjeno izravno ili neizravno stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora tim osobama, tijelima ili subjektima ili u njihovu korist, na temelju mjera ograničavanja donesenih u skladu s člankom 215. UFEU-a;

---

^{*1} Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).”;

(b) točka 22. zamjenjuje se sljedećim:

„(22) „platni sustav za mala plaćanja” znači platni sustav čija je glavna svrha obrada, poravnanje ili namira kreditnih transfera ili izravnih terećenja pretežito malog iznosa, a koji nije sustav velikih plaćanja;”;

(2) umeću se sljedeći članci od 5.a do 5.d:

„Članak 5.a

Transakcije trenutanih kreditnih transfera

1. Pružatelji platnih usluga koji svojim korisnicima platnih usluga nude platnu uslugu slanja i primanja kreditnih transfera moraju svim svojim korisnicima platnih usluga nuditi platnu uslugu slanja i primanja trenutanih kreditnih transfera.

Međutim, ovaj se stavak ne primjenjuje na institucije za elektronički novac kako su definirane u članku 2. točki 1. Direktive 2009/110/EZ i institucije za platni promet kako su definirane u članku 4. točki 4. Direktive (EU) 2015/2366.

2. Kada izvršavaju trenutane kreditne transfere, pružatelji platnih usluga, uz zahtjeve navedene u članku 5., ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

- (a) osiguravaju da platitelji mogu podnijeti nalog za plaćanje za trenutni kreditni transfer putem istih sučelja korisnika platnih usluga kao i ona preko kojih ti platitelji mogu podnijeti nalog za plaćanje za druge kreditne transfere;
- (b) nakon primitka naloga za plaćanje za trenutni kreditni transfer odmah provjeravaju jesu li ispunjeni svi potrebni uvjeti za obradu plaćanja i jesu li dostupna potrebna novčana sredstva, rezerviraju iznos na računu platitelja i odmah šalju platnu transakciju pružatelju platnih usluga primatelja plaćanja;
- (c) osiguravaju da su svi računi za plaćanje koje vode dostupni za trenutne kreditne transfere 24 sata dnevno svakog kalendarskog dana;
- (d) nakon primitka trenutnog kreditnog transfera, iznos te transakcije odmah stavljaju na raspolaganje na računu za plaćanje primatelja plaćanja.

3. Kada pružaju trenutane kreditne transfere u eurima, pružatelji platnih usluga svojim korisnicima platnih usluga nude mogućnost podnošenja višestrukih naloga za plaćanje u paketu ako nude tu mogućnost svojim korisnicima platnih usluga za druge vrste kreditnih transfera.

4. Pružatelji platnih usluga iz stavka 1. koji se nalaze u državi članici čija je valuta euro nude korisnicima platnih usluga uslugu primanja trenutanih kreditnih transfera u eurima do... [Ured za publikacije unijeti datum: šest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe], a uslugu slanja trenutanih kreditnih transfera u eurima do... [Ured za publikacije unijeti datum: 12 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Pružatelji platnih usluga iz stavka 1. koji se nalaze u državi članici čija valuta nije euro nude korisnicima platnih usluga uslugu primanja trenutanih kreditnih transfera u eurima do... [Ured za publikacije unijeti datum: 30 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i uslugu slanja trenutanih kreditnih transfera u eurima do... [Ured za publikacije unijeti datum: 36 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Članak 5.b

Troškovi povezani s trenutnim kreditnim transferima

1. Sve naknade koje pružatelj platnih usluga primjenjuje na platitelje i primatelje plaćanja za slanje i primanje transakcija trenutanih kreditnih transfera u eurima ne smiju biti više od naknada koje taj pružatelj platnih usluga primjenjuje na slanje i primanje drugih odgovarajućih transakcija kreditnih transfera u eurima.

2. Pružatelji platnih usluga u državi članici čija je valuta euro moraju se uskladiti s ovim člankom do... [Ured za publikacije unijeti datum: 6 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Pružatelji platnih usluga u državi članici čija valuta nije euro moraju se uskladiti s ovim člankom do... [Ured za publikacije unijeti datum: 30 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Članak 5.c

Nepodudarnosti između imena primatelja plaćanja i identifikacijske oznake njegova računa za plaćanje u slučaju trenutnih kreditnih transfera

1. Za trenutne kreditne transfere, pružatelj platnih usluga platitelja provjerava podudaraju li se identifikacijska oznaka računa za plaćanje i ime primatelja plaćanja koje je dostavio platitelj. Ako se ne podudaraju, taj pružatelj platnih usluga obavješćuje platitelja o svim otkrivenim nepodudarnostima i njihovu opsegu.

Pružatelji platnih usluga pružaju tu uslugu odmah nakon što platitelj svojem pružatelju platnih usluga dostavi identifikacijsku oznaku računa za plaćanje primatelja plaćanja i ime primatelja plaćanja, no prije nego što se platitelju ponudi mogućnost odobravanja trenutnog kreditnog transfera.

2. Pružatelji platnih usluga osiguravaju da otkrivanje nepodudarnosti iz stavka 1. i obavješćivanje o njima ne sprečavaju platitelje da odobre predmetni trenutni kreditni transfer.

3. Pružatelji platnih usluga osiguravaju da korisnici platnih usluga imaju pravo odustati od primanja usluge iz stavka 1. i obavještavaju ih o načinu izražavanja tog prava na odustajanje.

Pružatelji platnih usluga također osiguravaju da korisnici platnih usluga koji su odustali od primanja usluge iz stavka 1. imaju pravo ponovno se odlučiti za primanje te usluge.

4. Pružatelji platnih usluga obavješćuju svoje korisnike platnih usluga da odobrenje transakcije unatoč otkrivenoj i prijavljenoj nepodudarnosti ili odustajanje od primanja usluge iz stavka 1. može dovesti do prijenosa novčanih sredstava na račun za plaćanje čiji vlasnik nije primatelj plaćanja kojeg je naveo platitelj. Pružatelji platnih usluga dostavljaju te informacije kad obavješćuju o nepodudarnostima iz stavka 1. ili kada korisnik platnih usluga odluči da neće primiti uslugu iz tog stavka.

5. Usluga iz stavka 1. pruža se platitelju bez obzira na sučelje korisnika platnih usluga kojim se platitelj koristi za podnošenje naloga za plaćanje za trenutni kreditni transfer.

6. Pružatelji platnih usluga u državi članici čija je valuta euro moraju se uskladiti s ovim člankom do... [Ured za publikacije unijeti datum: 12 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Pružatelji platnih usluga u državi članici čija valuta nije euro moraju se uskladiti s ovim člankom do... [Ured za publikacije unijeti datum: 36 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Članak 5.d

Provjera korisnika platnih usluga s obzirom na sankcije Unije u slučaju trenutačnih kreditnih transfera

1. Pružatelji platnih usluga koji izvršavaju trenutačne kreditne transfere provjeravaju jesu li njihovi korisnici platnih usluga osobe ili subjekti uvršteni na popis.

Pružatelji platnih usluga provode takve provjere odmah nakon stupanja na snagu svih novih ili izmijenjenih mjera ograničavanja donesenih u skladu s člankom 215. UFEU-a kojima se predviđa zamrzavanje imovine ili zabrana stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora, a najmanje jednom svakog kalendarskog dana.

2. Tijekom izvršenja trenutačnog kreditnog transfera pružatelj platnih usluga platitelja i pružatelj platnih usluga primatelja plaćanja koji su uključeni u izvršenje takvog transfera ne provjeravaju jesu li platitelj ili primatelj plaćanja čiji se računi za plaćanje koriste za izvršenje tog trenutačnog kreditnog transfera osobe ili subjekti uvršteni na popis, uz obavljanje provjera u skladu sa stavkom 1.

3. Pružatelj platnih usluga koji nije proveo provjere iz stavka 1. te je izvršio trenutačni kreditni transfer zbog kojeg drugi pružatelj platnih usluga uključen u izvršenje te trenutačne kreditne transakcije nije zamrznuo imovinu osoba ili subjekata uvrštenih na popis ili je tim osobama ili subjektima stavio na raspolaganje financijska sredstva ili gospodarske izvore, nadoknađuje financijsku štetu nanесenu drugom pružatelju platnih usluga koja proizlazi iz sankcija izrečenih tom drugom pružatelju platnih usluga u okviru mjera ograničavanja donesenih u skladu s člankom 215. UFEU-a kojima se predviđa zamrzavanje imovine ili zabrana stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora.

4. Pružatelji platnih usluga moraju se uskladiti s ovim člankom do... [Ured za publikacije unijeti datum: šest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe].”

(3) u članku 11. umeću se sljedeći stavci 1.a i 1.b:

„1.a Odstupajući od stavka 1., države članice do... [Ured za publikacije unijeti datum: četiri mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na povrede članaka od 5.a do 5.d i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osigurala njihova provedba. Te sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

Države članice obavješćuju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama do [Ured za publikacije unijeti datum: osam mjeseci nakon datuma stupanja na snagu] te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

1.b U pogledu sankcija koje se primjenjuju na povrede članka 5.d, države članice osiguravaju da takve sankcije uključuju:

- (a) u slučaju pravne osobe, administrativne novčane kazne u iznosu od najmanje 10 % ukupnog godišnjeg neto prometa te pravne osobe u prethodnoj poslovnoj godini;
- (b) u slučaju fizičke osobe, administrativne novčane kazne u iznosu od najmanje 5 000 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u nacionalnoj valuti na dan [Ured za publikacije unijeti datum stupanja na snagu ove Uredbe].

Za potrebe točke (a), ako je pravna osoba društvo kći matičnog društva kako je definirano u članku 2. točki 9. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća^{*2} ili bilo koje društvo koje stvarno ima dominantan utjecaj na tu pravnu osobu, relevantni promet je promet koji proizlazi iz konsolidiranih financijskih izvještaja krajnjeg matičnog društva u prethodnoj poslovnoj godini.

---

^{*2} Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).”

Članak 2.
Izmjena Uredbe (EU) br. 2021/1230

U članku 3. Uredbe (EU) 2021/1230 dodaje se sljedeći stavak 5.:

„5. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se u slučajevima kada bi se člankom 5.b stavkom 1. Uredbe (EU) br. 260/2012 zahtijevalo od pružatelja platnih usluga koji se nalazi u državi članici čija valuta nije euro da za trenutni kreditni transfer zaračuna naknadu koja bi bila niža od naknade koja bi se zaračunala za isti transfer ako bi se primjenjivao stavak 1. ovog članka.

Za potrebe prvog podstavka, trenutni kreditni transfer znači trenutni kreditni transfer kako je definiran u članku 2. točki 1.a Uredbe (EU) br. 260/2012 koji je prekogranični i u eurima.”

Članak 3.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik